

قانون سازمان نظام پرستاري جمهوری اسلامي ايران

پایگاه اطلاع رسانی پرستاران ايران

فصل اول - کلیات

ماده 1- تعریف سازمان :

سازمان نظام پرستاري جمهوری اسلامي ايران که در این قانون سازمان نامیده می شود ، سازمانی است مستقل دارای شخصیت حقوقی که به منظور تحقق بخشیدن به اهداف و وظایف سازمان ((مقرر این قانون)) تشکیل می شود.

ماده 2- اهداف سازمان :

تلاش در جهت اصلاح ، رشد و تعالی حرفه پرستاري
تلاش برای حفظ حقوق پرستاران و مردم در قبال خدمات پرستاري
کوشش در جهت برقراري ، حفظ و حمایت از حقوق مادي ، معنوي و صنفی پرستاران
تلاش به منظور ارتقاء سطح دانش و مهارت و آموزش حین خدمت پرستاران .
آشنا ساختن جامعه نسبت به وظایف و نوع خدمات پرستاران .
تلاش در جهت اجرای موازین و ارزش های اسلامي در بخش پرستاري
کوشش به منظور اجرای صحیح و دقیق مقررات و اخلاق امور پزشکی در بخش پرستاري .

همکاری با سازمانها و مؤسسات قانونی در کشور و در مجامع بین المللی.

فصل دوم - وظایف سازمان نظام پرستاري ايران

ماده 3- وظایف و اختیارات سازمان در رسیدن به اهداف یاد شده بشرح زیر می باشد :

- 1- همکاری در تهیه و تعیین استانداردهای آموزشی سطوح مختلف پرستاري .
  - 2- همکاری در تعیین تعداد و نحوه پذیرش دانشجویان پرستاري در دانشگاههای کشور.
  - 3- تلاش به منظور ارتقاء کیفی و مهارتها و دانش فارغ التحصیلان پرستاري.
  - 4- کمک به ایجاد گسترش زمینه های پژوهشی و تحقیقات علمی پرستاري در کشور و استفاده مفید و کارآمد از دستاوردهای این تحقیقات .
  - 5- همکاری در تعیین استانداردهای خدمات و شرح وظایف رده های مختلف پرستاري .
  - 6- همکاری برای نظارت ، کنترل و ارزشیابی نحوه ارائه خدمات پرستاري و رعایت قوانین و مقررات پرستاري .
  - 7- تعیین ضوابط برای صدور ، تمدید یا لغو کارت عضویت در سازمان .
  - 8- همکاری در تعیین راههای تبادل علمی، تحقیقاتی و حرفه ای با سازمانهای قانونی داخل کشور و نیز با سایر کشورها و مجامع علمی و حرفه ای بین المللی به منظور ارتقاء کیفیت آموزشی و خدماتی پرستاري .
- ارائه گزارش کارشناسی در مورد تخلفات پرستاري که از سوی نظام پزشکی برای مشاوره به این سازمان ارجاع گردیده است.

همکاری در تدوین مقررات برای تامین و حفظ حقوق حرفه‌ای، حفظ و ارتقاء
شؤون اجتماعی پرستاران .

فصل سوم - تشکیلات

ماده 4- تشکیلات سازمان بشرح زیر می باشد :

شورای عالی

رئیس کل

هیات مدیره

دبیرخانه شورای عالی

کمیسیون‌های داخلی و هیات‌های کارشناسی رسیدگی به تخلفات

ماده 5 - اعضای شورای عالی عبارتند از :

الف - بیست و پنج نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی البدل از کادر پرستاری که
ترکیب اعضای به ترتیب زیر است:

هجده نفر کارشناس و بالاتر، پنج نفر بهیار، یک نفر کاردان اتاق عمل و یک نفر
کاردان هوشبری که با رای اکثریت مجمع نمایندگان هیات‌های مدیره شهرستانها
انتخاب می شوند.

ب - یک نفر نماینده به معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس
شورای اسلامی (به عنوان ناظر) و دو نفر پرستار به انتخاب وزیر بهداشت، درمان
و آموزش پزشکی، یک نفر پرستار نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به
انتخاب ستاد فرماندهی کل قوا و نماینده‌ای به معرفی سازمان پزشکی قانونی
کشور.

تبصره 1- اعضای علی البدل شامل سه نفر پرستار، یک نفر بهیار و یک نفر کاردان
اتاق عمل یا هوشبری خواهند بود که حائزین اکثریت آراء پس از اعضای اصلی در
رشته خود شده باشند.

تبصره 2- هیات‌های مدیره شهرستانها دارای پانصد شرکت کننده در انتخابات
نظام پرستاری یک نفر از اعضای هیات مدیره را جهت تشکیل مجمع نمایندگان
معرفی خواهند نمود . شهرستان‌های دارای هزار شرکت کننده ، دو نفر به ازای
هر پانصد نفر اضافی یک نفر دیگر معرفی خواهند نمود. مجمع نمایندگان از بین
کاندیداهای واجد صلاحیت اعضای انتخابی شورای عالی را به صورت مستقیم
و کتبی بر می گزینند.

تبصره 3 - جلسات شورای عالی نظام پرستاری که حداقل هر دو ماه یکبار تشکیل
می شود با حضور دو سوم اعضای شورا رسمی است . و تصمیمات اخذ شده با
اکثریت آراء معتبر و برای واحدهای تابعه ذی ربط لازم الاجراء است.

تبصره 4 - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونین ایشان و همچنین
مدیرکل پرستاری و وزارتخانه می توانند در جلسات شورای عالی بدون حق رای
شرکت و اظهار نظر نمایند.

تبصره 5 - شورای عالی نظام پرستاری دارای یک رئیس، دویست رئیس، یک دبیر
خواهد بود که از بین اعضای شورا با رای اکثریت نسبی برای مدت دو سال
انتخاب می شوند . انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره 6- شورای عالی نظام پرستاری دارای کمیسیون‌های مشورتی است که
تعداد و وظایف آنها توسط شورای عالی نظام پرستاری تعیین خواهد شد.

ماده 6 - رئیس کل سازمان که مسؤولیت اجرای مصوبات شورای عالی و اداره امور سازمان به شرح مذکور در ماده (14) را برعهده دارد يك نفر پرستار و عضو شورای عالی سازمان با حداقل مدرک کارشناسی با رای اکثریت مطلق اعضاء به مدت چهار سال انتخاب می شود انتخاب مجدد وی بالامانع است.
تبصره : نحوه رسیدگی به استعفاء و یا استیضاح رئیس کل سازمان با درخواست حداقل هفت نفر از اعضاء شورای عالی قابل طرح است و تابع آئین نامه داخلی شورا خواهد بود.

ماده 7 - در شهرستانهایی که حداقل تعداد مشمولان ماده (16) این قانون در آن حداقل 200 نفر باشند با حداقل (يك پنجم آنان کارشناس پرستاری و بالاتر) ، هیات مدیره شهرستان تشکیل خواهد شد.
تبصره : جلسات هیات مدیره شهرستان حداقل هر ماه يك بار تشکیل می شود و با حضور حداقل دو سوم اعضاء رسمی است و تصمیمات اخذ شده با اکثریت آراء معتبر است.

ماده 8- هیات مدیره شهرستانها مرکب از نه نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل به شرح زیر می باشد:

1- شش نفر پرستار (حداقل دو نفر کادر آموزشی)

2- دو نفر بهیار

3- يك نفر کاردان اتاق عمل یا هوشبری

تبصره 1- چنانچه انتخاب کاردان (اتاق عمل یا هوشبری) صورت نپذیرد بجای آن پرستار انتخاب خواهد شد.

تبصره 2- برای هر کدام از بندهای (1) ، (2) و (3) يك عضو علی البدل انتخاب خواهد شد.

تبصره 3- هیات مدیره نظام پرستاری شهرستان مرکز استان عهده دار وظایف هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانهای تابعه استان که در آن هیات مدیره نظام پرستاری تشکیل نشده است نیز می باشد.

تبصره 4- چنانچه مرکز استان و شهرستانهای تابعه فاقد نظام پرستاری باشند، رسیدگی به مسائل مربوط به آنها به عهده نظام پرستاری شهرستان یا مرکز استانی خواهد بود که از سوی شورای عالی نظام پرستاری مشخص می گردد.

ماده 9- رئیس هیات مدیره سازمان نظام پرستاری هر يك از شهرستانها، یکی از اعضاء هیات مدیره با حداقل مدرک کارشناسی خواهد بود که با پیشنهاد اکثریت مطلق اعضاء حکم رئیس کل سازمان به مدت چهار سال انتخاب خواهد شد . عزل وی به عهده رئیس کل سازمان می باشد.

ماده 10- دبیرخانه سازمان نظام پرستاری ، درسازمان مرکزی که در تهران است مستقر می باشد.

ماده 11- بودجه سازمان نظام پرستاری از محل حق عضویت اعضاء ،هدایا و کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی تامین می گردد.

ماده 12- میزان و طرز حق ثبت نام سالانه اعضاء و دیگر مقررات اداری مالی سازمان و نحوه خرج بودجه پس از تصویب شورای عالی به مرحله اجرا درخواهد آمد.

ماده 13- وظایف شورای عالی به شرح زیر می باشد.

تصویب پیشنهادات کمیسیونهای مشورتی .

همکاری و هماهنگی با نهادها و موسسات ذربط در امور پرستاری،
تصویب بودجه سالیانه هیات مدیره شهرستانها.
نظارت بر حسن اجرای مصوبات .
نظارت بر عملکرد نظام پرستاری شهرستانها.
رسیدگی به تخلفات انضباطی هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانها و برقراری
هماهنگی لازم بین آنها.
تصویب آئین نامه های لازم جهت اداره سازمان و تسهیل انجام وظایف محوله .
انحلال هیات مدیره شهرستانها در موارد ذیل :
الف - عدول و تخطی از وظایف مقرر در این قانون با تشخیص شورای عالی .
ب - عدم تشکیل غیر موجه چهار جلسه متوالی و یا شش جلسه متناوب که
تشخیص غیر موجه بودن آن به عهده شورای عالی است.
تبصره 1- اداره جلسات شورای عالی، نظارت بر عملکرد و هماهنگی بین
کمیسیونها و پیگیری حسن اجرای مصوبات به عهده رئیس یا نواب رئیس
شورای عالی خواهد بود.
تبصره 2- دبیر شورای عالی مسوول تشکیل جلسات و اداره دبیر خانه سازمان
خواهد بود.

ماده 14- وظایف رئیس کل سازمان نظام به شرح زیر می باشد:
اجرای مصوبات شورای عالی و مفاد قانون تشکیل سازمان نظام پرستاری .
ریاست عالی امور مالی - اداری و صندوقهای رفاه و تعاون .
صرف هزینه های سازمان بر طبق مصوبات شورای عالی نظام پرستاری.
تأیید و صدور حکم رؤسای نظام پرستاری هر یک از شهرستانها که توسط هیات
مدیره هر شهرستان پیشنهاد شده است . عزل آنها نیز به عهده وی می باشد.
ماده 15- وظایف هیات مدیره شهرستانها بشرح زیر است :
1- هیات مدیره هر شهرستان کلیه اختیارات و وظایف سازمان نظام پرستاری را در
محدوده آن شهرستان عهده دار خواهد بود.
2- ارائه طرحها و پیشنهادات به کمیسیونهای مشورتی شورای عالی .
3- پیگیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی .
4- پیشنهاد بودجه سالیانه نظام پرستاری شهرستان به شورای عالی پرستاری و
هزینه آن پس از تصویب طبق آیین نامه مصوب شورای عالی .

فصل چهارم - عضویت و انتخابات

الف- شرایط عضویت :
ماده 16- کلیه اتباع ایرانی پرستار، بهیار، کاردان اتاق عمل، کاردان هوشبری و
رده های وابسته پرستاری می توانند عضو سازمان باشند.
تبصره - اعضاء سازمان همه ساله مبلغی را به عنوان حق عضویت به سازمان
پرداخت خواهند کرد . میزان ونحوه وصول حق عضویت اعضاء مطابق
دستورالعملی خواهد بود که توسط شورای عالی نظام پرستاری تهیه می گردد.
ب- انتخابات :

ماده 17- انتخابات برای اولین دوره حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با
اعلام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برای دوره های بعد سه ماه قبل
از اتمام هر دوره با اعلام رئیس کل سازمان که همزمان با تشکیل هیات مرکزی
نظارت بر انتخابات انجام خواهد شد.

تبصره: انتخابات هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانهایی که منحل گردیده و یا توسط هیات مرکزی نظارت، انتخابات آنها ابطال گردیده است، حداکثر ظرف مدت سه ماه با هماهنگی هیات نظارت و با رعایت سایر مواد قانونی انجام می پذیرد.

ماده 18- ترکیب هیات مرکزی نظارت بر انتخابات که برای مدت چهار سال انتخاب می گردند به شرح زیر خواهد بود :

دو نفر به انتخاب وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی.

دو نفر نماینده به عنوان ناظر با معرفی کمیسیون بهداشت و درمان و انتخاب مجلس شورای اسلامی .

یک نفر نماینده وزارت کشور.

یک نفر نماینده دادستان کل کشور به عنوان ناظر.

دو نفر نماینده سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران .

ماده 19 - هیات مرکزی نظارت وظایف زیر را دارا می باشد:

انتخاب سه الی پنج نفر اعضای هیاتهای نظارت بر انتخابات نظام پرستاری شهرستان و انتخاب شورای عالی نظام پرستاری و عزل و نصب آنان.

نظارت بر حسن انجام انتخابات در حوزه های انتخاباتی .

بررسی نهایی صلاحیت نامزدهای عضویت در هیات مدیره نظام پرستاری

شهرستانها و شورای عالی و ابلاغ نظر هیات مرکزی به هیاتهای اجرایی انتخابات .

رسیدگی به شکایات انتخاباتی در چهار چوب مواد قانونی و آیین نامه های مربوطه .

رسیدگی به شکایات نامزدهایی که صلاحیت آنها به تایید هیاتهای نظارت نرسیده باشد و تجدید نظر در آنها.

توقف یا ابطال تمام ویا قسمتی از مراحل انجام انتخابات در چهار چوب مواد قانونی و دستورالعملهای مربوطه به این قانون راسا و یا با پیشنهاد هیاتهای اجرایی یا هیاتهای نظارت حوزه های انتخاباتی .

تأیید نهایی حسن انجام انتخابات هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانها و اعضای شورای عالی نظام پرستاری وامضاء اعتبار نامه منتخبین.

رسیدگی به شکایات و اعتراضات کتبی افراد در مورد تایید صلاحیت نامزدهای عضویت در هیاتهای مدیره نظام پرستاری تجدید نظر در آنها.

تبصره - هیات مرکزی نظارت می تواند طبق دستورالعملی که تهیه می نماید

تمام یا قسمتی از وظایف مقرر در این ماده را به هر یک از هیاتهای نظارت بر

انتخابات هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام

پرستاری تفویض نماید.

ماده 20- برگزاری انتخابات هیات مدیره نظام پرستاری شهرستانها و اعضای

شورای عالی نظام پرستاری به عهده هیاتهای اجرایی انتخابات مربوطه که

ترکیب، نحوه تشکیل و نحوه کار آنها و کیفیت و نحوه برگزاری انتخابات مربوطه

طبق آیین نامه هایی خواهد بود که توسط شورای عالی نظام پرستاری تهیه و به

تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید.

تبصره - آیین نامه مذکور در اولین دوره انتخابات توسط هیات مرکزی تهیه و تدوین شده و به تصویب وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مرحله اجرا در می آید.

ماده 21- شرایط انتخاب کنندگان عبارتست از :

- 1- دارا بودن شرایط عضویت .
- 2- داشتن کارت عضویت در سازمان نظام پرستاری، در دوره اول انتخابات، داشتن گواهی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کافی است.
- 2- ساکن بودن در شهرستان منطقه انتخاباتی در زمان انتخابات به تأیید هیات مدیره آن شهرستان یا شبکه بهداشت و درمان شهرستان .
- ماده 22- شرایط انتخاب شوندگان هیاتهای مدیره نظام پرستاری شهرستانها و شورای عالی نظام پرستاری به شرح زیر می باشد :
- دارا بودن شرایط عضویت در سازمان نظام پرستاری.
- عدم سابقه محکومیت که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی باشد.
- داشتن حداقل سه سال سابقه، سکونت یا اشتغال در حوزه انتخابیه
- عدم تجاهر به فسق و نداشتن فساد اخلاقی و مالی .
- التزام عملی به اسلام و پایبندی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- تبصره 1- اقلیت های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می باشند مشروط به این که تجاهر به نقض احکام اسلامی را ننمایند.
- تبصره : اعضای هیاتهای نظارت و اجرایی نمی توانند جزء انتخاب شوندگان باشند.

فصل پنجم - موارد متفرقه

- ماده 23- به منظور رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای شاغلین حرفه پرستاری و رده های وابسته به آن هیات مدیره در مرکز و شهرستانهای دارای هیات کارشناسی که مطابق بند (9) ماده (3) این قانون به عنوان مشاور سازمان نظام پزشکی عمل خواهد کرد.
- ماده 24 - موارد تخلف و مجازاتهای آن مطابق با قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1374 /10/20 و توسط هیاتهای بدوی و عالی انتظامی سازمان نظام پزشکی تعیین خواهد شد.
- ماده 25- وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مسوول برگزاری انتخابات هیات مدیره شهرستانها و اعضای انتخابی شورای عالی از طریق هیاتهای اجرایی انتخابات با رعایت مواد این قانون خواهد بود.
- ماده 26- دادگاههای جمهوری اسلامی مجازند در هر يك از شهرستانها که حداقل بیست و چهار ساعت قبل از احضار و جلب هر يك از شاغلین پرستاری به دادگاه به خاطر رسیدگی به اتهام ناشی از قصور حرفه ای، به غیر از مواردی که باتشخیص قاضی بیم تبانی یا فرار ویا امحاء آثار جرم می رود مراتب را به اطلاع هیات بدوی انتظامی نظام پزشکی شهرستان مربوطه برسانند.
- ماده 27- تمام و یا آن قسمت از قوانین که مغایر با این قانون است ملغی الاثر می باشد.
- ماده 28- شورای عالی سازمان موظف است ظرف شش ماه پس از تشکیل ، نشانه (آرم) سازمان را تهیه و به تصویب برساند.

قانون فوق مشتمل بر بیست و هشت ماده و بیست تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ یازدهم آذر ماه یک هزار و سیصد هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1380/9/21 به تایید شورای نگهبان رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس

شورای اسلامی